

**Otázka:** Ploštěnci, hlísti

**Předmět:** Chemie

**Přidal(a):** Zajda

### **Triblastika**

- mnohobuněční živ. se 3 zárodečnými listy
- bilaterální souměrnost
- tělo se pohybuje jedním koncem napřed ® členění na před (koncentrace smyslů+nervové uzliny) a zád

### **Systematické třídění**

#### **Ploštěnci**

- tělní dutina - **schizocoel**
- tělo zploštělé (dorzoventrální zploštění)
- tvorba vylučovacího ústrojí

- většinou hermafroditi s nepřímým vývojem

### **Třída: Ploštěnky**

- u nás ve vodě a ve vlhké půdě
- 3-4 cm
- příd: hmatové laloky, miskovité oči, nervová soustava uzlinová (**ganglia**) ® z nich vycházejí nervové provazce, pruhy (tělo, smysly)
- jsou dravci
- gastrovaskulární systém (trávicí + oběhová soustava) – pomocí rozvětveného střeva
- příjem kyslíku celým povrchem těla
- vysoká schopnost regenerace
- pohyb – podkožní svalový vak; pokožku tvoří řasinkový epitel
- hermafrodité – shluk vajíček (**kokon**)
  - mořští: nepřímý vývin (mají larvu)
  - ostatní: přímý vývin
- zást.: *ploštěnka mléčná, černá, horská*

### **Třída: Motolice**

- parazité na obratlovcích ® přizpůsobené uspořádání těla
  - absence smyslů, silně redukované pohybové ústrojí (většinou jsou nepohyb.)
  - mají přísavky a na povrchu kutikulu
- při vývoji dochází ke střídání hostitele
- zást.: *motolice jaterní*
  - výskyt u volně žijících přežvýkavců, rozšířená v chovech ovcí
  - povrch: 2 přísavky (lupenovité), pouze 1 otvor
  - anaerobní dýchání
  - většina těla vyplněna mohutnou rozmn. soustavou (ostatní soustavy jsou zakrnělé)
  - hermafrodit (proterandický – spermie dozrávají dříve ® vajíčka jsou přednostně oplozena jiným jedincem => genetická obměna)
  - složitý vývojový cyklus – za života tvoří mnoho pohl. buněk
  - oplozené vajíčko se dostane do vody ® **miracidium** (larva) se dostane do těla

vodního plže (*bahnatka malá*)...stádia larvy v těle bahnatky:

- sporocysta
- redie
- cercárie - vytvoří cystu na rostlině ve vodě ® ovce ji sežere a larva se tímto dostane zpět do trávicího traktu
- může způsobit velké onemocnění až úhyn ovcí
- *krevnička močová* - parazituje v močových cestách člověka, nemoc = bilharzióza

## Třída: Tasemnice

- endoparazité (vnitřní) se složitým vývojem
- *tasemnice dlouhočlenná*
  - parazituje v tenkém střevě dospělého člověka
  - tělo 3-5 m dlouhé, začíná hlavičkou (**skolex**), na kt jsou přísavky a kolem každé je věnec háčků (**rostelum**) - díky nim vydrží přichytlá na stěně střeva
  - krček - samé plaché články (**proglotidy**) - ty se zvětšují s přibývajícím délkou, naplněné pouze rozmn. soustavou
  - na povrchu těla je kutikula, kt ji chrání před rozkladem
  - slabě vyvinut svalový vak
  - redukovaná dýchací (anaerobní dýchání) a trávicí soustava (živiny přijímá celým povrchem těla)
  - absence smyslů
  - jedná se proterandického hermafrodita (nejdříve dozrávají spermie v horních člancích ® oplození vajíček v dolních člancích ® larvy)
  - oplozené vajíčko se dostane do těla prasete - dříve (do krevního oběhu) ® **onkosféra** (larva) - koluje v krevním oběhu, dostane se do svaloviny ® **boubel** (kulovitý útvar) v mase, kt sní člověk (při špatné tepelné úpravě znovu v těle člověka - ve střevě se boubel zachytí)
- *tasemnice bezbranná* - nemá háčky, pouze přísavky; délka až 10 m, přenesení ze skotu
- *škulovec široký* - přenesení z masa ryb
- *měchožil zhoubný* - 6 mm, může vytvořit velký útvar (až vel. kedlubny); životu nebezpečný (svaly, vn. org.)
- *řemenatka ptačí* - parazit vodních ptáků; přenesení z ryby (mezihostitel)

## Hlísti

- pseudocoel; bez mezihostitele
- mají tzv. trávicí trubici (otvor řitní a ústní)
- endoparazité
- nemají dýchací a cévní soustavu
- narozdíl od ploštěnců jsou **gonochoristé**
- pohlavní dvojtvárnost (**dimorfismus**) = samička a sameček vypadají jinak

### Třída: Hlístice

- protáhlé tělo, endoparazité
- kutikulární zuby + tělo kryté kutikulou
- dimorfismus ® kladou velké množství vajíček, ty odolávají povětrnostním vlivům – dost. se na rost.
- *škrkavka dětská* – u dětí vyvolává bledost, škrkost v podbřišku; parazituje v tenkém střevě člověka; způsobuje zvracení, nevolnost; larva působí v plicích ® kašel ® larva se dostane do střev
- *roup dětský* – velmi častá autoinfekce; 5-7 mm dlouhý; parazituje v tenkém střevě; samičky vylézají z konečníku ven a na konci kladou vejíčka
- *hádátka* – parazité rostlin, např.: *hádátka řepné*, *bramborové* (velký problém, vydrží v půdě až 10 let)
- *vlasovec mízní* – tropický; sídlí v mízních uzlinách a cévách ® ucpe cévu ® sloní nemoc = elephantiasis
- *vlasovec oční* – způsobuje nemoc coa loa; parazituje v bělmu oka
- *svalovec stočený* – smrtelně nebezpečný; do těla se dostává neuvařeným masem; sídlí ve svalech; i u nás!

1. [Ploštěnci – maturitní otázka z biologie](#)
2. [Ploštěnci, hlísti a měkkýši](#)
3. [Mnohobuněční živočichové – diblastica – triblastica](#)